

שאלון בחינה

בנושא:

פסח, יום טוב וחול המועד

מועד:

חשוון התשפ"ה

סמל שאלון:

115.11.24

שימו לב: יש לנהוג על פי ההנחיות לנבחן המופיעות בשאלון הבחינה!

מועד חשוון התשפ"ה

בס"ד

בחינה בהלכות פסח, יום טוב וחול המועד

הנחיות לנבחן:

- יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
- אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
- יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
- שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
- לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
- חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

- א. נאמר בגמרא, שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלושים יום [פסחים דף ו' ע"א].
ומצינו מאידך, משה תיקן להם לישראל שיהיו שואלין ודורשין בהלכות פסח בפסח [מגילה דף לב ע"א]. כיצד פירשו הראשונים את הסתירה בין המאמרים? ומהי הנפקותא ההלכתית שנובעת מהלכה זו?
ב. אנשי העיר מחויבים לתת לעניי העיר מעות חיטים, באר מי נחשב לבן העיר, ומהו המנהג בזה.
ג. כתב הטור, והתלמידים מתענים בו שני וחמישי ושני, כיצד ביאר הבית יוסף את דברי הטור? [שלשה ביאורים].
- א. האם מברך שהחיינו על בדיקת חמץ? כיצד פסקו הטור והרא"ש?
ב. כתב הרא"ש, יש מוסיפים לומר, "שאם שח בדברים שלא מענין הבדיקה צריך לחזור ולברך", כיצד דחה הרא"ש את סברתם? כיצד פסקו הרא"ש ומרן ומדוע?
ג. בדק ולא מצא, האם ברכתו ברכה לבטלה? מדוע?

3. א. מדוע אסור ליהודי לרכוש עבור גוי חמץ בחג הפסח אפילו במעותיו של הגוי? [שלשה טעמים].
ב. עבד נכרי שמזונותיו עליו, האם מותר לומר לו, קח דינר זה וקנה ואכול? או לומר לו צא אכול ואני פורע?
הקדים דינר לחנווני?
ג. האם מותר ליהודי להשכיר את חמורו לגוי אשר מיועד לישא עליו משאות שעלולים להיות חמץ בפסח? האם מותר להשכיר כלי או דירה לגוי בפסח?
4. א. בעיית הגמרא בפסחים דף ד' ע"א, "השוכר בית מחברו בחזקת בדוק ומצאו שאינו בדוק".
כיצד פירשו הראשונים בעיא זו. [תוספות, ר"ן].
ב. המפרש מיבשה לים, באיזה אופן חייב לבדוק את החמץ קודם שיצא לדרכו?
ג. שכר בית מגוי, ויוצא ממנו קודם פסח, האם חייב לבדוק?
5. א. חמץ שעבר עליו הפסח, מה טעם איסורו? כשספק אם עבר עליו פסח האם נאסר? כשביטלו, או כשעבר עליו הפסח באונס, או מכרו למומר האם נאסר?
ב. נתן לגוי במתנה את חמצו, או שמכרו לו לפני הפסח – האם צריך להוציאו מביתו? כיצד יעשה כשאינו יכול להוציאו מביתו?
ג. באיזה קניינים מועילה מכירת חמץ לגוי, ומדוע לא תועיל מתנה על מנת להחזיר.
6. א. כתב הטור בהלכות יום טוב, "ויש דבר שהחמירו בו יותר משבת", הסבר את מחלוקת הרי"ף ורש"י בביאור הלכה זו.
ב. אפרוח או עגל, שנולד ביום טוב האם מותר באכילה? אפרוח שנולד בשבת האם מותר לאכלו ביום טוב שחל למחרת? כשביום טוב שני יש ספק ספיקא האם הוא הוכן מערב יום טוב, והוא דבר שיש לו מתירין האם נתיר אותו ביום טוב עצמו?
ג. אמת המים שרוצה לטול ממנה דגים ביום טוב כיצד עליו לעשות מערב יום טוב? מותר להאכיל דגים טהורים או טמאים שבביבירים? ומדוע?
7. א. הרוצה לצלות בשר על האש ביום טוב ואין לו עצים מהיכן מותר לו לקחת עצים לשם כך? והאם מותר לבקעם?
ב. לא מצא עצים והחליט להסיק את תנורו בכלים או בשקדים ותמרים, האם מותר? שפוד הצלייה שהתעקם או שהוא ארוך מידי, האם מותר לתקנו ביום טוב?
ג. האם מותר לחלוב בהמתו או בהמת גוי ביום טוב?
8. עבר ועשה מלאכה בחולו של מועד מה עונשו - כשעושה מלאכת עצמו או מלאכת אחרים, והאם ענשו את בנו.
א. האם הותר לכתוב שטר קידושין במועד ומדוע? [ב' טעמים], והאם מותר לכתוב כתובה? שטר חוב? שטר מכירה? לקחת ערבות עבור הלוואה שאחר חול המועד?
ב. האם הותר לתת בגדים לכביסה אצל גוי בחול המועד.

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. א. האם מותר להסיק את האב ביום טוב? האם מותר לגמר את הבית ביום טוב? האם מותר לעשן פירות בכדי למתקן? באר במה דין זה שונה מדין מיתוק חרדל בגחלת?
ב. האם מותר לחמם מים לרחיצה ביום טוב על ידי ישראל או על ידי גוי? האם מותרת רחיצה במים שהוחמו מערב יום טוב?

ג. האם מותר לטבול אדם או כלים לטהרם מטומאתם ביום טוב? אתרוג הנותן ריח בבגד או במים האם מותר ליתנו שם?

10. א. כרסמו עכברים את החיטים האם עליו לברור את כל השק? – נמק. כיצד ינהג כשבשק החיטה מצויים חיטים שנבטו מחמת לחלוחית?

ב. מצות העשויות מתערובת של אורז וקמח של אחד מחמשת מיני דגן – האם אפשר לצאת בהן ידי חובתו? ג. האם מברך ויוצא ידי חובה במצה גזולה, מבושלת, או שנלקחה בהקפה, או הוחלפה במאפיה – ביום טוב ראשון וביום טוב שני?

11. א. האם אישה, בן אצל אביו, תלמיד אצל רבו, אבל בתוך שנה, שמש – צרכים להסב? כיצד מיסב האיטר? אדם שאכל מצה / אפיקומן / שתה ארבע כוסות בלא הסיבה, כיצד יעשה? שכח ולא אכל אפיקומן כיצד ינהג? ב. כיצד ינהג רב העורך "סדר" בכמה מקומות?

ג. האם סופר ספירת העומר קודם או אחר "עלינו", ומדוע? מדוע לא סופרים ספירת העומר במוצ"ש מיד אחר קדיש שאחר שמונה עשרה? מדוע נשים נהגו שלא לברך על ספירת העומר? מהי סברת ההיתר שחידש הרמ"א להיתר "חדש" בזמן הזה?

12. א. מה ההבדל בין בולע מצה ובין אוכל מצה מבושלת? בלע מרור האם יצא? כך את המצה במרור האם יצא? כשאין לו שום ירק לטיבול ראשון אלא מרור כיצד ינהג? נמק. כמה הוא שיעור כזית מצה ומרור? האם יכול לצאת ידי חובתו בבירה [דהיינו קלח שלם] שאין בו כזית?

ב. על איזו מצה מכוונת ברכת על אכילת מצה? ועל איזו מצה מכוונת ברכת המוציא? כיצד לאכול לכתחילה? כיצד יאכל כשאין יכול לנהוג כך? נמק.

ג. האם רשאי לאכול את המרור בהסיבה מהי ההוכחה מלשון הרמב"ם, והאם יש לאכול את ה"כורך" בהסיבה? כיצד הוכיח זאת מרן הבית יוסף?